

EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
iulie 2025

Probă scrisă

LB. ȘI LIT. RROMANI MATERNĂ, LB. ȘI LIT. ROMÂNĂ ȘI UNIV. PT. COPII, MATEMATICĂ,
METODICA PREDĂRII LB. ȘI LIT. RROMANI MATERNE / COM. ÎN LB. RROMANI
MATERNĂ, METODICA PREDĂRII LB. ȘI LIT. ROMÂNE / COM. ÎN LB. ROMÂNĂ / MAT. /
MAT. ȘI EXPL. MED. ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. Limba și literatură maternă (20 de puncte)

Drabaren o təksto thaj xramosaren nūmaj rromanesθe so mangel pes and-e pučhimata dine maj tele!

O kermuso

*Vaj, i mùca mudarel man!
Kèci khelel pes voj mança!
Zurales darav me laθar,
Laqe ùnzje and-e man zan.*

*Vi me baro te śaj avava,
Kaθar i mùca ċi darava
Marava me śukar laça,
Vi laça, vi le zukleça...
(palal o Rostás György)*

1. Ambolden rumunikanes o dino maj opre təksto! **3 pùunktură**
2. Nakhaven i sintagma ***o daravno kermuso*** andar le savorre 8 kèzură, nūmaj ka-o jekhipen! **8 pùunktură**
3. Nakhaven i kernavni/ o vërbo ***marel*** ka-o nakhlo vaxt e indikativone modosqo! **6 pùunktură**
4. Xramosaren e antonimură e avutne alavenqe: *śukar, zorales, barărel*. **3 pùunktură**

B. Limba și literatura română și universală pentru copii (20 de puncte)

Citiți cu atenție textul de mai jos:

Zgomotul soneriei se rostogolește de-a lungul camerelor [...]. Bătrâna se uită în stânga, în dreapta, apoi dă din mână. Cine să fie? Nimeni. Nu are cum să fie cineva. Au trecut luni, ani, de când lumea a dispărut. Dar soneria reizbucnește la fel de răgușit. [...]

Apoi începe marșul cel lung. Până la ușă sunt kilometri de deșert. Își duce mâna la frunte și scrutează lumea cea mare, viitorul. Un șifonier cât un munte, lângă valea înțelenită a patului. Un taburet vopsit, ca un pod prăbușit, îi abate calea. O oră și va ocoli fiara de lemn, cu patru picioare. Ajunge după aventuri nesfârșite în coridorul lung cât tunelul timpului. Lumina cade înghețată peste o mie de lucrșoare inutile care îi îngreunează înaintarea. Soneria, însă, izbucnește a treia oară. E de o încăpățănare care trezește în bătrână ideea salvatoare a reușitei. [...]. E cineva cu adevărat insistent [...].

(Florin Iaru, *Greșeala*)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe, cu privire la textul de mai sus:

1. Transcrieți, din enunțul următor, două cuvinte care conțin diftongi diferiți: *Lumina cade înghețată peste o mie de lucrșoare inutile care îi îngreunează înaintarea*. **2 puncte**

2. Precizați ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate în secvența următoare: *Ajunge după aventuri nesfârșite în coridorul lung cât tunelul timpului.* **4 puncte**
3. Menționați funcția sintactică a cuvintelor subliniate din fragmentul: *Dar soneria reizbucnește la fel de răgușit.* **4 puncte**
4. Redactați un eseu de maximum o pagină, în care să argumentați apartenența unui text literar inclus în programa de examen la specia literară *basm popular*. **10 puncte**

În realizarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:

- definirea conceptului de *basm popular*;
- precizarea a două trăsături specifice unuia dintre *basmelor populare* incluse în programa de examen;
- prezentarea detaliată a uneia dintre trăsăturile precizate, valorificând opera literară selectată;
- susținerea unei opinii referitoare la mesajul textului literar ales.

Notă! Pentru **conținutul** eseului veți primi **8 puncte**, iar pentru **redactarea** eseului veți primi **2 puncte** (*organizarea ideilor în scris, utilizarea limbii literare* – 1 punct; *corectitudinea ortografiei și a punctuației* – 1 punct).

C. Matematică (20 de puncte)

1. Pe două tăvi sunt așezate 100 de brișe. După ce de pe prima tavă se iau 17 brișe și de pe cea de a doua tavă se iau 23 de brișe, pe prima tavă rămân de trei ori mai multe brișe decât pe cea de a doua tavă. Determinați numărul de brișe aflate inițial pe prima tavă.
Rezolvați problema folosind metoda figurativă/grafică. **7 puncte**
2. Determinați numărul natural x , știind că: $[(x-3) \cdot 2 + 6] : 2^2 = 4$. **4 puncte**
3. Calculați media aritmetică a numerelor a și b , unde $a = 2 + \frac{7}{5} - \frac{2}{5}$ și $b = (4 - 0,5) : 0,5$. **3 puncte**
4. În trapezul isoscel $ABCD$, $AB \parallel CD$, $AB > CD$, $AB = 8$ cm și măsura unghiului ADC este de 3 ori mai mare decât măsura unghiului DAB . Diferența dintre lungimea bazei mari și lungimea bazei mici este de 2 cm.
- a) Calculați măsura unghiului DAB . **2 puncte**
- b) Determinați aria trapezului $ABCD$. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Metodica predării limbii și literaturii materne/comunicării în limba maternă în învățământul primar (10 puncte)

Keren jekh evaluaciaqi fiša savi šaj te utilizisaren/ labären la ka-e klasa qo koto *O substantivo/ I navni*, and-e rromane čhibăqi ora, k-i štarto klăsa! And-i kadaja evaluaciaqi fiša trebal te aven obijektivno, pašobijektivno vi subijektivno itemură. **10 pùnkturnă**

E pùnkturnă avena dine kadjal:

- Kana respektisaren le itemurenqe tipură; **6 pùnkturnă**
- Kana le itemuren si len jekh zantrikano/ štincifiko koncinnuto/ ander; **2 pùnkturnă**
- Kana tumaro xramosaripen si lačo: na si kerde gramatikălo, leksikălo vi puntuaciaqe doša. **2 pùnkturnă**

B. Metodica predării limbii și literaturii române/comunicării în limba română în învățământul primar (10 puncte)

Competența specifică *Manifestarea curiozității pentru decodarea unor mesaje scrise simple și scurte din universul apropiat* face parte din Programa școlară pentru clasa pregătitoare, *Comunicare în limba română pentru școlile și secțiile cu predare în limba rromani*, aprobată prin OMEN nr. 3418/2013.

a) Pornind de la competența specifică dată, scrieți două exemple de activități de învățare pentru o lecție de predare-învățare. **4 puncte**

b) Exemplificați modul de utilizare a *metodei observării sistematice* în vederea realizării competenței specifice date, prin valorificarea unuia dintre exemplele de activități de învățare de la subpunctul a). **6 puncte**

C. Metodica predării matematicii/matematicii și explorării mediului în învățământul primar (10 puncte)

Analizați, în 1-2 pagini, *rolul jocului didactic* în activitățile de matematică și explorarea mediului la clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a, având în vedere următoarele aspecte:

- a) explicarea specificului utilizării jocului didactic în activitățile de matematică și explorarea mediului;
- b) prezentarea rolului jocului didactic în cadrul activităților de matematică și explorarea mediului la clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a;
- c) corectitudinea și coerența textului redactat;
- d) încadrarea analizei în limita de spațiu precizată.